

Otázka: Hudba starověkých kultur a středověku, gregoriánský chorál

Předmět: Hudební výchova, Dějiny hudby

Přidal(a): juli08

Styl pravěkých přírodních kultur

- od počátku – 5000 př. K.
- součástí rituálů
- převažoval zpěv a rytmická složka
- primitivní nástroje – z kamene, dřeva,...

Starověký styl řecký a orientální

- 5000 př. K. – 6. st. po K.

Antika

- 8. st. př. K. – 476 po K.
- navazuje na orientální a egyptskou hudbu
- součástí dramatu, řecké mytologie
- Řekové ovládali základy hudební teorie a notace – poznatky stupnic, intervalů,...
- strunné nástroje – lyra, kytara; dechové – aulos
- hymny (oslavné písně)
- jednohlasý zpěv, nástroje jej kopírují
- Seikilova píseň – nejstarší dochovaná hudební památka

Židovská hudba

- bohoslužebná funkce
- založena na pětitónových stupnicích
- hlavní pramen poznání byla Bible
- lidé chodívali do kostela, protože byli faráři vzdělaní a informovaní
- nejcennější formou byly žalmy = zpěvy z Bible
- jednoduchý přednes na jednom tónu, na konci jednoduchý melodický pohyb
- 2 způsoby:
  - 1. Antifonální
    - odpovědi 2 sborů
  - 2. Responzoriální
    - předzpěvák + sbor

Středověký styl

- duchovní — 7 st. - 2. pol. 10. st.
- světský — 10. st. - pol. 13. st.
- křesťanství je vším
- nadvláda církve, náměty posmrtného života, duchovní charakter
- duchovní (Bůh, láska k němu) x světské (láska k člověku, běžné starosti)

Gregoriánský chorál

- 6. st. - 10. st.
- nejstarší dochovaná historický významná hudba
- bez nástrojů — slovně
- průběh je dán deklamací
- pouze muži
- největší uplatnění při mši
- **Části mše:**
  - Kyrie (Pane smiluj se)
  - Gloria (Sláva na výsostech Bohu)
  - Credo (Věřím)

- Sanctus (Svatý, svatý)
- Benedictus (Požehnaný)
- Agnus Dei (Beránku Boží)

Mši dělíme na 2 druhy:

- 1. Mešní ordinárium
  - z 99 % se nemění
  - pořád stejné
- 2. Mešní proprium
  - proměnlivé části
  - sekvence

Způsob přednesu:

- 1. Monologický
  - sólo
- 2. Antifonální
  - dva sbory
- 3. Responsoriální
  - sbor a sólo

Typy melodiky GCH:

- 1. Sylabická
  - 1 slabika = 1 nota
- 2. Neumatická
  - 4-5 not na 1 slabiku
- 3. Melismatická
  - kompromis

Další vývoj GCH:

- 1. Tropy
  - vsuvky
- 2. Sekvence
  - části propria
- 3. Duch. pís.
  - z litanií
- 4. Duch. hry
  - z Bible

Rytířská hudební kultura

- 12. st. - 14. st.
- světský jednohlas
- období násilí, agrese, krutosti, tyranie, haldu, rytířských výprav,...
- kult středověkého rytíře — gentleman, slušný, křesťan, cvičený, vzdělaný, dvoří se dámám, studuje,...
- v realitě takoví rytíři nebyli
- zasáhla Francii (truvéři, trubadúři) a Německo (minnesengři)
- dochovalo se 4000 truvérských básní a 1400 melodií
- **Písně trubadúru a truvérů:**
  - 1. Písně dvorské
    - poslech panstva a šlechty
  - 2. Písně taneční
    - k tanci a zábavě
- píseň O Rolandovi — nejstarší francouzský národní epos
- **Představitelé:** Adame de La Halle, Champagne
- **Nejstarší památky české hudby:** Hospodine, pomiluj ny; Svatý Václave; Jistebnický kancionál — Ktož jsú boží bojovníci